

NVE

Analyseskjema for område 33

ANSVARLIG: Norges vassdrags og energidirektorat

PUBLISERT: 01.04.2019

I dette skjemaet presenteres de tematiske analysene av analyseområde 33 som er gjort som en del av arbeidet med å lage NVEs forslag til nasjonal ramme for landbasert vindkraft i Norge.

Det framgår av skjemaet hvem som har utført de ulike analysene. For mer informasjon henviser vi til NVEs rapport 12/2019 "NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft".

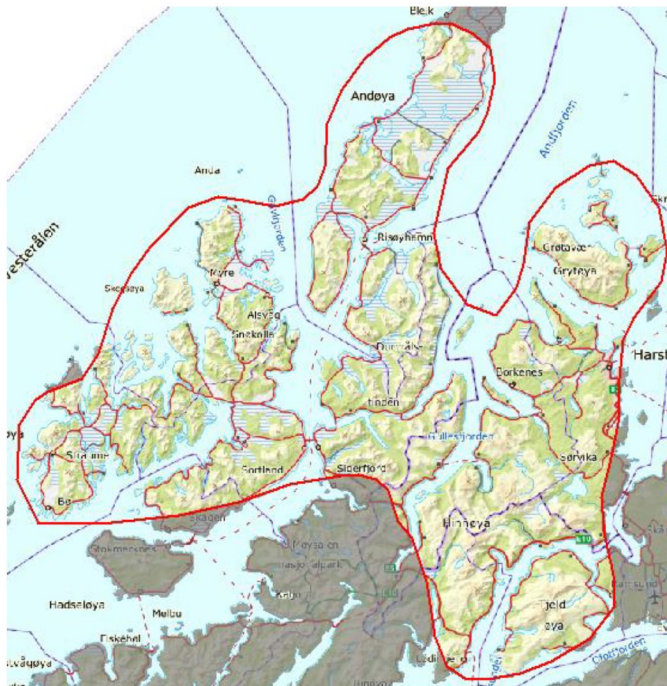
For kart i høyere oppløsning henviser vi til kartverktøyet tilknyttet nasjonal ramme på NVEs nettsider.

Innledende beskrivelse av området

AREAL: 4692 km²

KOMMUNER: Bø, Øksnes, Andøy, Sortland, Kvæfjord, Harstad, Tjeldsund, Lødingen, Hadsel, Bjarkøy.

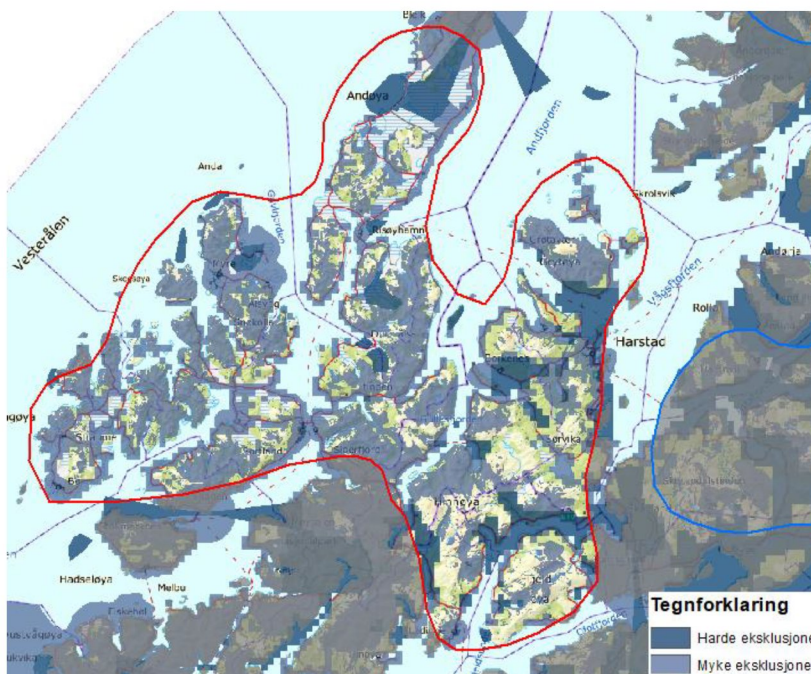
Området er preget av svært oppdelt topografi med en rekke større øyer som er innskåret og delt av mange små fjorder. Ytre del har bratte fjell i hovedsak opp til 7–800 meters høyde, skilt av relativt store strandflater. Disse er delvis dekket av større myrsystemer. Indre del er preget av mer sammenhengende fjellområder med en smal stripe mot sjøen. Aktuelle landskapsregioner er primært *Lofoten og Vesterålen* og *Fjordbygdene i Nordland og Troms*. Klimaet er gjennomgående oseanisk, og til dels svært værhardt på yttersiden. Store deler av kystlinjen er bebodd og dekket av et relativt omfattende veinett.

Figur 1: Kart over analyseområde 33. Bakgrunnskart: © Kartverket.

EKSKLUSJONER:

En del areal innenfor analyseområdet er ekskludert av ulike årsaker, og derfor ikke analysert.

Figur 2: Kart over analyseområde 33 med ekskluderte arealer. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Teknisk-økonomisk analyse

ANALYSER GJORT AV NVE

Nettkapasitet

Område 33 er plassert i lyserød kategori. Dette skyldes begrensninger på enkeltledninger og kombinasjoner av ledninger mellom Nord-Norge og Midt-Norge, og mellom Nord-Norge og Sverige. Ny vindkraft vil forsterke flaskehalsene og føre til at kraftprisene i Nord-Norge faller betydelig.

Selv om analyseområdene i oransje kategori belaster mange av de samme flaskehalsene som de i lyserød kategori, er områdene i lyserød kategori vurdert som dårligere. Dette er fordi mye ny vindkraft i analyseområdene nord for Svartisen vil medføre mer omfattende nettførsterkninger og føre til høyere nettap enn områdene i oransje kategori. I tillegg vil også analyseområdene i nord i større grad være i konkurranse med vindkraft i Sverige. Område 33 er vurdert som noe dårligere enn område 31, 34 og 35 på grunn av at det er få tilknytningspunkter i transmisjonsnettet i området og større deler av området har lang avstand til mulige tilknytningspunkter i nettet.

Kategori: Dårlig

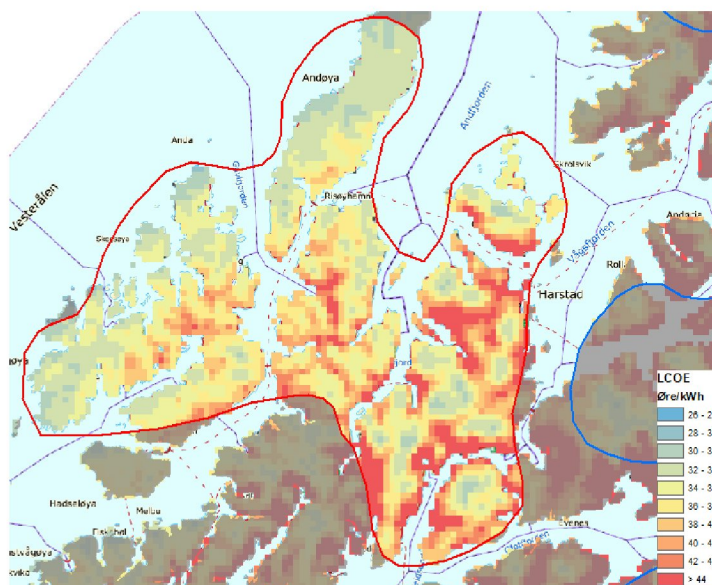
Potensial for vindkraftproduksjon

Totalscore: 4

Middels LCOE sammenlignet med andre områder.

Topografien i området er stedvis kupert, noe som kan føre til utfordringer med turbulens. Ising eller ekstremvind er ikke ansett som en utfordring i størstedelen av dette området.

Kategori: Bra

Figur 3: LCOE-kart over analyseområde 33.

Tematisk analyse av miljø- og samfunnsinteresser

ANALYSER GJORT AV NVE

Nabovirkninger

BYGNINGSTETTHET: 2,5 per km²

Det er bebyggelse i mesteparten av analyseområdet. Det er likevel noen arealer uten bebyggelse i enkelte deler av området, særlig i sørøst.

Reiseliv

Sett i sammenheng med innbyggertall i kommunene, indikerer tallene over årsverk i reiselivsnæringen og overnattingsdøgn at reiselivsaktiviteten i analyseområdet er størst i Vesterålen. Nord i analyseområdet går den nasjonale turistvegen «Andøya», mellom Bjørnskinn og Andenes på Andøyas ytterside.

Værradarer

Værradar nord på Andøya.

Elektroniske kommunikasjonssignaler

Relativt høy tetthet av sendere.

Sivil luftfart

Flyplasser på Andenes, nord for analyseområdet, og på Stokmarknes, sør for analyseområdet.

ANALYSER GJORT AV FYLKESMANNEN I TROMS

Samisk reindrift

LINNÁSUOLU OROHAT/KANSTADFJORD VESTRE HINNØY REINBEITEDISTRIKT

Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn;

- Ny E10 får relativt store konsekvenser for distriktet. Spesielt i området Kanstadbotn, som er et svært sentralt området i distriktets drift.
- Det er en del utfordringer i bynært område (Sortland, Strand).
- Skogplanting barskog.
- Områder for jakthundprøver.
- Turistvirksomhet og økt snøscootertrafikk.
- Vassdragsutbygging.
- Friluftslivet har endret seg og man har fått andre former for aktiviteter som kan være utfordrende (f.eks. hundekjøring, kiting, sykkelritt, ti på topp, jakthund prøver, ulovlig snøscooterkjøring mv.) Bynære områder (nær Sortland) er allerede utfordrende.

- Distriktet melder om store tap til ørn, og har hatt relativt lav kalveprosent. Det er også observert gaupe på Hinnøya.
- Videre er klimaendringer i dette distriktet, som i andre distrikter, utfordrende. Spesielt hyppigere mildværsperioder midtvinters skaper vanskelige beiteforhold/låste beiter.

Reinbeitedistriktet er geografisk oppdelt i tre områder som har hver sin flokk. Disse flokkene blander seg svært sjelden sammen på grunn av topografien. Videre vil det i helårsreinbeitedistrikter på en øy være stor grad av overlappende bruk av årstidsbeiter. Det er deler av reinbeitedistriktet som ligger innenfor analyseområdet. Og da på en slik måte at det er enkelte siidandeler som blir mer berørt enn andre. Med bakgrunn i situasjonen nevnt ovenfor, så vil vindkraft i disse områdene kunne forverre situasjonen betraktelig. Beitet består i hovedsak av «beitelommer» under 400 moh. Ellers består distriktet av høye og bratte fjell. Distriktet er avhengig av å flytte flokken ofte mellom de forskjellige områdene, etter årstidsvariasjoner. De er således svært sårbare når det gjelder trekk og flyttveiene, vinterbeiter mv.

Områdene må sies å ha svært stor verdi for reindriften i distriktet. Vindkraft innenfor reinbeitedistriktet vil få stor negativ konsekvens. Vindkraft innenfor reinbeitedistriktet vil få stor negativ konsekvens.

KONGSVIKDALEN REINBEITEDISTRIKT

Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn;

- Harstad by og området rundt byen virker inn på reindriften med utbygging og ferdsel.
- Vannkraftutbygging, med oppdemming av Storvannet.
- Kraftledninger.
- Alpinanlegg i Sollia.
- Sølmarka skytefelt.
- Diverse turløyper med betydelig ferdsel.
- Veier (Kvæfjordeidet, Nordvikmyra, skogsveier, E10 m.fl.).
- Jordbruk og nydyrking.
- Granplanting.
- Økende hyttebygging.
- Stor bestand av ørn, også gaupe
- Ulovlig scooterkjøring i utmarka.
- Forsvarets aktiviteter og båndlegging av områder.

Ett helårig reinbeitedistrikt på Hinnøya vil være svært sårbar for økt belastning på beiteområdene og flytt- og trekkveier. Reinen er avhengig av beitelommer, ofte under 400 meter. Distriktet er avhengig av å foreta flyttinger mellom innland-kyst, langs kysten mv. De er svært avhengig av at flytt- og trekkveiene fungerer. Som for Kanstadvjord/V-Hinnøy er Kongsvikdalen avhengig av at reinen kan trekke og flyttes mellom områder, relativt hyppig ved hyppige værendringer i kystområder og ved endringer i de klimatiske forutsetningene. Ising/låste beiter kan være en utfordring for reindriften i distriktet.

Andelen av minimumsbeiter må sies å ha svært stor verdi for reindriften i distriktet. Innenfor analyseområdet er det svært mange og store inngrep som allerede har begrensa reindriften muligheter i distriktet. Fylkesmannen i Troms mener at distriktet kanskje er det mest inngrepsbelasta i Troms reinbeiteområde. Influenssonen til de ulike inngrepene er overlappende noe som hindrer reinen og få beitero på de nordlige delene av Hinnøya.

Etablering av et vindkraftverk vil ha stor negativ påvirkning på et område. Vindkraft i analyseområdet vil dermed få meget stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene. Kongsvikdalen reinbeitedistrikt bør derfor tas ut av analyseområdet for vindkraft i sin helhet.

DIELDDASUOLU OROHAT/ TJELDØY REINBEITEDISTRIKT

Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn;

- Forsvarets virksomhet øvelse og trening i distriktet.
- Ramnesodden leir og skytefelt, støyplager.
- Fritidsbebyggelse.
- Snøscooterbasert nordlysturisme.
- Planlagt kraftutbygging (Jotind I og II).
- Turløyper.
- Dyrka mark og gjerder som sperrer flytt- og trekkveier.
- Ulovlig motorisert ferdsel i utmarka.
- Store tap til ørn og gaupe.

Tjeldøya er en liten øy, med relativt mye fjell og lite arealer som ligger mellom fjell og sjø. Relativt små inngrep vil derfor få store konsekvenser for reindriften. Det er sommerbeitene som er minimumsbeite i distriktet. Det er også i tilgjengelige beiteområdene mye av hyttebygging, nydyrking og andre inngrep kommer. Distriktet har samarbeid med Kongsvikdalen reinbeitedistrikt når det gjelder arbeid og beitebruk. Etablering av et vindkraftverk vil ha stor negativ påvirkning på et område. Vindkraft i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene. Tjeldøy reinbeitedistrikt bør tas ut av analyseområdet for vindkraft i sin helhet.

SAMLET VURDERING FOR HELE ANALYSEOMRÅDET

Den samlede belastningen på Hinnøya og Tjeldøya er stor. Det er helårs reindrift, med en til dels utfordrende topografi hvor de lavereliggende områdene og flytt og trekkveier blir svært sårbar for inngrep. Store deler av øyene ligger høyt i terrenget og bratt. Reindriften blir svært avhengig å bruke flyttveiene som ligger mellom kysten og de bratte fjellene. Bruken av disse flyttveiene er ofte hyppig pga. klimaet i området, med varierende snø, beite, vær og unnvikelse fra insekter. Låste beiter og ising er ikke uvanlig. Beitelommer lavere i terrenget er svært viktig og distriktet er avhengig av disse.

Innenfor analyseområdet og de fire reinbeitedistriktene som berøres, finner vi i tre av disse, alle kategorier av minimumsbeiter og særverdiområder. En utbygging av vindkraft vil nødvendigvis få svært store negative konsekvenser. For Kanstadsfjord-Vestre Hinnøy vil konsekvensene bli større for enkelte siidaandelsinnehavere enn andre. Kun liten del av Grovfjords arealer berøres, men distriktet må også ses på i sammenheng med analyseområde 34.

Andøya er ikke innenfor distriktsinndelingen i Troms reinbeiteområde. Øya har vært vurdert som vinterbeiteområde for rein for å avlaste øvrige distrikter i Troms med knapphet på vinterbeite. Det er gjort en driftsgranskning på øya som viste beitekapasitet for 900 rein på vinterbeite på øya. Så øya kan bli en viktig ressurs for reindriften i Troms reinbeiteområde.

Fylkesmannen i Troms mener hele analyseområde bør tas ut ved fremtidige vurderinger.

ANALYSE GJORT AV FORSVARET

Forsvarets kystadar, Andøya flyplass og skyte- og øvingsfelt ved Harstad og luftoperative virksomhet ved Evenes påvirkes.

ANALYSER GJORT AV MILJØDIREKTORATET

Fugl

Området har flere viktige fugleområder. Andøya har store våtmarksområder med særlige verneverdige myrområder og meget rikt og interessant fugleliv. Skogvollmyrene er et av de største atlantisk høymyrkompleksene i Norge. På myrene hekker store bestander av blant annet sangsvaner, tyvjo, storlom og smålom. Andre arter som brushane, enkeltbekkasin og småspove har hatt betydelige bestandsnedgang på myrene. På øyene og holmene hekker sjøfugl, blant annet havsuler og storskarv. I trekketidene er det også en god del ender og vadefugl som raster i området, og deler av Andøya er og viktig overvintringsområde for blant annet sangsvaner og praktærfugl. Vesterålen, inkludert Andøya, er viktig for trekkende gress. Både kortnebbgås og hvitkinngås raster i Vesterålen hver vår på tur til Svalbard. Andøya er et hotspot-område for fugl (jfr. kartutsnitt med tetthetsanalyse under). Også Strengelvågområdet i Øksnes er særlig viktig, samtidig som østsiden av Langøya (Sortland) og Nykvågen også er av stor interesse.

Annet dyreliv

Det er kjente funksjonsområder for oter innenfor analysearealet.

Naturtyper

Viktige naturtypelokaliteter finnes spredt i hele området. I Troms er det dårlig kartlagt.

Andøya har store våtmarksområder med særlige verneverdige myrområder. Det er også knyttet seg betydelig interesser til geologien på øya. Skogvollmyrene er et av de største atlantisk høymyrkompleksene i Norge. Straumevassdraget i Bø kommune er et svært rikt våtmarksområde.

Landskap

Vesterålen består av i stor grad av hovedtypen kystslette, hvor kjerneområde for kystslettas myrlandskap med urørt preg er i Lofoten og Vesterålen, fjordlandskap, nedskårne daler med innsjøer og urørt preg og innlandsdallandskap i form av lavfjellmassiv med tindepreg. Spesielt høye verdier er tilknyttet kystslettas skjærgård med lavt infrastrukturpreg, kupert kystslette på yttersiden, samt det nedskåret fjordlandskap i Hellfjorden. Også kystslette med myr på Andøya er relativt sjeldent forekommende i fylket.

Etter NIN landskap har analyseområdet et høyt landskapsmangfold (76 landskapstyper og 64 naturlandskapstyper), stor variasjon og en svært jevn fordeling av landskapstypene. Utmerker seg med et høyt antall (9) fåtallige naturlandskap (<30 i Norge) og 9 representative (>10% av typens areal i Norge). Fåfallige og representative naturlandskap er særlig knyttet til landskapstyper med høy andel våtmark på kystslette og i fjorder.

Friluftsliv

To svært viktige større friluftsområder med regional betydning er: Melåvassdraget "Storjorda–Melåa" (jakt, fiske, helårs og ski), og Kvæfjordeie (større friluftsområde for Kvæfjord og Harstad, helårs utfart). Det siste henger sammen med Borkenesmarka. Svært viktige Markaområder rundt Harstad og Sortland er også berørt.

Sammenhengende naturområder

På de største øyene finner man naturområder som i seg selv er store og sammenhengende og som har rike kvaliteter. I dette øylandskapet er sammenhengene mellom dem, og til andre naturområder utenfor analyseområdet, mindre framtrædende. Turstier og turruter overlapper med de større, sammenhengende naturområdene flere steder. Det er flere merkede turruter med overnattingssteder flere steder på Hinnøya, blant annet strekningen Harstad–Storvatn–Austerfjordbotn og videre sørover.

MILJØDIREKTORATETS FORSLAG TIL NYE EKSKLUSJONER BASERT PÅ DEN TEMATISKE ANALYSEN AV MILJØVERDIER

Forslag 33-A

Miljødirektoratets begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

NATURTYPER OG FUGL: Andøya har store våtmarksområder med særlige verneverdige myrområder og meget rikt og interessant fugleliv. Skogvollmyrene er et av de største atlantisk høymyrkompleksene i Norge, og er derfor vernet og underlagt Ramsarkonvensjonen. På myrene hekker store bestander av blant annet sangsvaner, tyvjo, storlom og smålom. Andre arter som brushane, enkeltbekkasin og småspove har hatt betydelige bestandsnedgang på myrene. På øyene og holmene hekker sjøfugl, blant annet havsuler og storskarv. I trekketidene er det også en god del ender og vadefugl som raster i området, og deler av Andøya er og viktig overvintringsområde for blant annet sangsvaner og praktærfugl. Vesterålen, inkludert Andøya, er viktig for trekkende gress. Både kortnebbgås og hvitkinngås raster i Vesterålen hver vår på tur til Svalbard. Andøya er et hotspot-område for fugl. På øyene finner man naturområder som i seg selv er store og sammenhengende og som har rike kvaliteter.

Figur 4: Eksklusjonsforslag 33-A. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

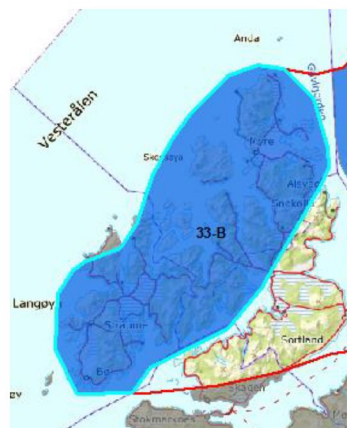
Forslaget er begrunnet med flere viktige miljøverdier som kan bli vesentlig påvirket av vindkraftutbygging. Sammenfaller med eksklusjonsforslag fra Riksantikvaren.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag 33-B

Miljødirektoratets begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

NATURTYPER OG FUGL: Strengelvågområdet i Øksnes er særlig viktig, samtidig som østsiden av Langøya (Sortland) og Nykvågen også er av stor interesse. Straumevassdraget i Bø kommune er et svært rikt våtmarksområde, og det er gode hekkeforhold, spesielt tilknyttet vannene. Vassdraget har hatt en sentral rolle for den nordlige underarten av svarthalespove. På øyene finner man naturområder som i seg selv er store og sammenhengende og som har rike kvaliteter.

Figur 5: Eksklusjonsforslag 33-B. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Forslaget er begrunnet med flere viktige miljøverdier som kan bli vesentlig påvirket av vindkraftutbygging. Sammenfaller med eksklusjonsforslag fra Riksantikvaren. Området har også viktige reiselivsinteresser.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag 33-C

Miljødirektoratets begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

FUGL: Hekkelokaliteter for kongeørn og havørn. Leveområde for mange forvaltningsprioriterte arter, storspove, krykkje, teist, vipe, makrellterne, brushane, lomvi, lunde.

Figur 6: Eksklusjonsforslag 33-C. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Forslaget er begrunnet med flere viktige miljøverdier som kan bli vesentlig påvirket av vindkraftutbygging. Sammenfaller med eksklusjonsforslag fra Riksantikvaren.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

ANALYSER GJORT AV RIKSANTIKVAREN

Kulturhistoriske landskap (KULA-områder)

Analyseområde 33 berører tre KULA-områder i Troms. I Nordland er det ennå ikke kartlagt og valgt ut KULA-områder.

Kveøya og Borkenes–Vik er et frodig jordbrukslandskap med lang kontinuitet. Området er en svært viktig kilde til den tidligste landbrukshistorien i Nord-

Norge, og gårdshaugene og gravene i inn- og utmark viser at landbruket har vært en av hovednæringene helt tilbake til bronsealderen. En så lang jordbrukshistorie er svært uvanlig i Nord-Norge.

Dale, Alvestad, Grøtavær og Skarstein er et beitelandskap med flere ulike fiskevær. Området gir et tverrsnitt av utviklingen langs den smale, karrige kyststripen; fra nordvendte og forlatte Skarstein gjennom de aktive bygdene Grøtavær og Alvestad til rekketunet på Dale, som nå hovedsakelig er et feriested. De godt bevarte kulturminnene har stor tidsdybde og viser kontinuiteten i bosetting og næringsveier.

Bjarkøya representerer Tore Hund og Bjarkøyættens maktsete med kontinuitet fra vikingtid og framover ti innpå 1300-tallet. Det knytter seg stor symbolverdi til landskapet, da Tore Hund spiller en sentral rolle i den nasjonale historien gjennom opprøret mot den sørnorske kongen og hans forsøk på å underlegge seg de frie nordlendingene. Bjarkøya deles nærmest på midten av et markert eid som er et sammenhengende innmarksområde fra fjære til fjære. Det regnes som sannsynlig at Tore Hunds høvdingsete lå her.

Kulturminner og kulturmiljøer

Kulturmiljøet Nes – Kanstadsfjorden har fire lokaliteter med slipt bergkunst og ett felt med tufter eller grophus fra steinalderen. Slipt bergkunst er ganske sjeldne kulturminner og knyttes til de aller første menneskene som levde langs kysten.

Sortlandsundet har kulturminner og kulturmiljø av stor variasjon og tidsdybde. Vestsiden av Sortlandssundet er et jordbruksområde med store flater, her finnes mange gravminner. Østsiden er et jordbruksområde som er mer myrlendt, og her er det funnet mange spor etter jernalder og steinalder. Det er registrert mange samiske kulturminner i området, blant annet er det på Bøblåheia og Onstadbåheia registrert fangstanlegg med mange bogasteller. Jennestad var tidligere et aktivt handelssted med landhandel, skipsekspedisjon og poståpneri. Handelsstedet ble etablert før 1830.

Svinøya, Vinje, Steine og Steinesjøen er et kulturmiljø der vi finner Nord-Norges største gravholmer med henholdsvis 80 og 55-60 graver fra jernalderen. Det er funnet sverd fra bronsealder og et gårdsanlegg med blant annet grophus, stolpehull og kokegroper fra eldre jernalder. Jørnfjorden har også stor konsentrasjon av gravholmer fra yngre og eldre jernalder.

Gisløya, Strengelvåg og Klo har et stort mangfold av spor fra steinalder til middelalder, blant annet med et intakt gårdsanlegg. Det finnes fire langhus på forskjellige steder. Et av langhusene er 30 m, og et annet lite langhus som ligger i Klo, har mødding datert til Kr.f. Utover disse kulturminnene finnes flere gravfelt, gravhauger, gårdshaug, steinaldertufter, hellere, gravholmer, nausttufter. Av samiske kulturminner er det i området registrert gammetufter fra 800 og 1200 før Kr.f., urgraver og et samisk offersted.

Kulturmiljøet Langøya (nordspissen) består av de fem gårdene Langnes, Stø, Enge, Nyksund og Vottestad. *Langnes* har hatt bosetning fra 700 f.Kr. og frem til i dag. Gårdsanlegg et har to rorbuer, og det finnes for øvrig en heller, graver og et langhus som er over 30 m langt i nærheten. Selve Langnesværet består av 6 gårdshauger på rekke. På toppen av fjellet Tusen står en steinsetting/grav fra eldre jernalder. *Stø* har kulturminner som gravrøyser og gårdshaug i tillegg til selve fiskeværet. *Enge* har et gårdsanlegg fra jernalderen som består av 5 langhus som er datert til 800-900 e.Kr. I *Nyksund* er det registrert steinaldertufter samt Skåltofta, som er et gårdsanlegg med langhus på over 30 meter samt gravfelt. Nyksund er et fiskevær med mange gjenstander og bygninger. Bryggerekke og bygningsmiljø utgjør et helhetlig fiskeværsmiljø. *Vottestad* har gårdshauger og graver, i tillegg til at navnet er et stadnavn som en generelt antar har sitt opphav i vikingtid.

På Andøya er det flere, store kulturmiljø med viktige kulturminner som forteller ulike deler av kulturhistorien. Fiskerlandsbyen *Bleik* er et særegent kulturmiljø med bebyggelsen liggende i en tett klynge på to gårdshauger, våningshusene ligger langs Gårdsveien med fjøs og uthus på hver side av våningshusrekken. Jordbruksområdet er organisert etter teigblanding. Det har vært

aktivitet langt tilbake i tid i området, noe som blant annet et gravfelt med 16 gravrøyser viser. Stave har et bygningsmiljø som reflekterer et fisker/bonde-miljø og en historie som går tilbake til jernalderen. Av samiske kulturminner er det registrert fangstgroper/fangstanlegg i fjellområdet rundt *Høgfjellet* og *Sverigetinden*. I samme område er det også registrert en offerstein/sieidi kalt *Finnkjerka*, et lede-/sperregjerde mot et stup, samt tufter. Landskapet er spesielt med et dominant fjellparti i ellers flatt landskap med lite vegetasjon.

Den sørvestlige delen av Andøya-området er hovedområde for samisk bosetning på Andøya, noe som er godt belagt skriftlig. Næringsgrunnlaget har vært gårds- og utmarksdrift, der reindrif knyttet til gårdsdrift har vært vanlig. I Kobbetalen er det registrert samisk bosetning tilbake til middelalder og jernalder. Her ligger også to ødegårder, *Bakkan* og *Sletten*, med spor tilbake til jernalderen, blant annet et stort felt med kokegroper, hustufter og gravrøyser fra jernalder og middelalder.

På yttersida av Andøya er det stor tetthet av kulturminner, blant annet en gårdshaug, mange gravhauger og tufter. Her ligger også *Nordmæla* som er et fiskevær med godt bevart bygningsmiljø. I området *Åse* og *Bønna* sørøst i Andøya-området finnes det et ringformet tunanlegg med 14 tufter, som kan dateres tilbake til eldre jernalder på *Åse*, og dessuten *Bønna* ødegård med tre hustufter. To av hustuftene kan dateres til middelalder. I *Åse* er det også registrert graver fra jernalderen.

I området fra Trondenes/Harstad i sør til *Meløyvær* i nord er tettheten av kulturminner og kulturmiljø knyttet til særlig norrøn jernalder, sagatradisjonen og den langvarige bosetningen i området. Både Trondenes og *Bjarkøy* har vært politiske sentra i vikingtid og gjennom middelalderen. «*Bjarkøya*» representerer *Tore Hund* og *Bjarkøyætten*s maktsete med kontinuitet fra vikingtid og framover ti innpå 1300-tallet. Det knytter seg stor symbolverdi til landskapet her, da *Tore Hund* spiller en sentral rolle i den nasjonale historien gjennom opprøret mot den sørnorske kongen og hans forsøk på å underlegge seg de frie nordlendingene.

RIKSANTIKVARENS FORSLAG TIL NYE EKSKLUSJONER BASERT PÅ DEN TEMATISKE ANALYSEN AV KULTURHISTORISKE VERDIER

Forslag 33-01ra

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Landskapet omfattes av myk eksklusjon og delvis hard eksklusjon. Landskapsverdiene er sårbare for visuell påvirkning fra vindmøller, men det må vurderes spesifikt fra sak til sak ved vurdering av eventuell vindkraftutbygging i tilstøtende områder.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Arealet er i stor grad allerede ekskludert.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Figur 7: Eksklusjonsforslag 33-01ra. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Forslag 33-02ra

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

KULA-områdene ligger innenfor et område med stor tetthet av kulturminner med svært høye kulturminneverdier. Kulturhistorien i området knytter seg særlig til norrøn jernalder, sagatradisjon og den langvarige bosetningen i området. Landskapet inngår i et større område rundt som må ekskluderes på grunn av stor tetthet av kulturminner og kulturmiljøer og sammenhengen mellom disse, se innspill under temaet Kulturminner og kulturmiljø.

Figur 8: Eksklusjonsforslag 33-02ra. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Samnmfaller med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag 33-03ra

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Kulturhistorien i området knytter seg særlig til norrøn jernalder, sagatradisjon og den langvarige bosetningen i området. Landskapet inngår i et større område rundt som må ekskluderes på grunn av stor tetthet av kulturminner og kulturmiljøer og sammenhengen mellom disse, se innspill under temaet Kulturminner og kulturmiljø.

Figur 9: Eksklusjonsforslag 33-03ra. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Samnmfaller med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag Andøya

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Kulturmiljøene på og rundt Andøya er svært sårbare for visuell påvirkning av eventuell vindkraftutbygging, blant annet på grunn av vid utsikt og utsyn fra fjellområdet. Opplevelsesverdien for kulturminnene i dette området må derfor ivaretas ved å ekskludere et større område rundt hele Andøya.

Figur 10: Eksklusjonsforslag Andøya. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

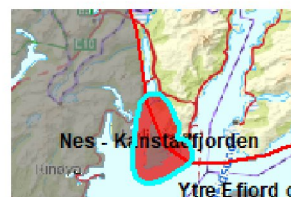
Samnmfaller med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag Bergkunsten i Nes-Kanstadfjorden

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Den slipte bergkunsten i Nes – Kanstadfjorden er ekstra sårbar for visuell påvirkning. Bergkunsten er en type kulturminne der opplevelsen er sterkt knyttet til landskapsoppfattelsen. Hele kulturmiljøområdet inkludert et område rundt som skjermer opplevelsesverdiene må ekskluderes.

Figur 11: Eksklusjonsforslag Bergkunsten i Nes-Kanstadfjorden. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Arealet er i stor grad allerede ekskludert.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag Tjeldsund

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

I Tjeldsund er det et rikt kulturmiljø med prangende funn av spenner, gullgubber og sverd. Kulturmiljøet omfattes av hard eksklusjon og anses derfor som ivaretatt.

Figur 12: Eksklusjonsforslag Tjeldsund. Bakgrunnskart: © Kartverket

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

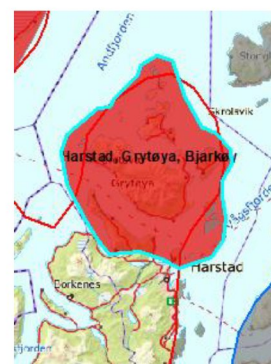
Arealet er i stor grad allerede ekskludert.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag Harstad – Meløyvær

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Tettheten av kulturminner og framtrepende kulturmiljø innenfor området Harstad-Meløyvær tilsier at vindkraftutbygging innenfor dette området vil innebære svært stor konflikt, både med tanke på direkte inngrep samt høy sårbarhet for visuell påvirkning. Store deler av området er ekskludert med myk eksklusjon, men hele arealet må ekskluderes for å skjerme kulturminneverdiene.

Figur 13: Eksklusjonsforslag Harstad – Meløyvær. Bakgrunnskart: © Kartverket

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Sammenfaller med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

Forslag Fire kulturmiljøer vest for Sortland

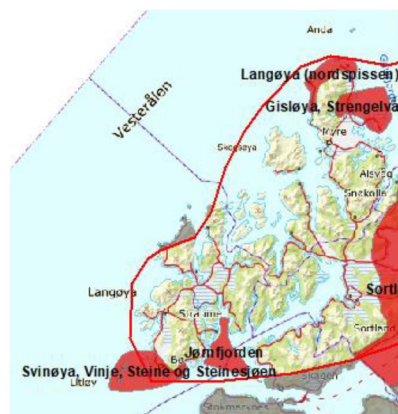
Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Kulturmiljøene som framheves her er kystnære og sårbare for visuell påvirkning. Alle områdene må ekskluderes i sin helhet og i tillegg må det vurderes ytterligere skjerming ved eventuell vindkraftutbygging i tilstøtende områder.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslagene

Sammenfaller med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet,

RESULTAT: NVE tar forslagene til følge.

Figur 14: Fire kulturmiljøer vest for Sortland. Bakgrunnskart: © Kartverket

Forslag Sortlandsundet

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Kulturminnene og –miljøene er kystnære og sårbare for visuell påvirkning. Området må ekskluderes i sin helhet og i tillegg må det vurderes ytterligere skjerming ved eventuell vindkraftutbygging i tilstøtende områder.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Arealet overlapper bare delvis med samiske reinbeiteområder, og deler av arealet har gode produksjonsforhold for vindkraft. Etter NVEs vurdering er ikke kulturminneverdiene i området alene nok til å gi grunnlag for eksklusjon av hele området.

RESULTAT: NVE tar ikke forslaget til følge.

Figur 15: Sortlandsundet. Bakgrunnskart: © Kartverket

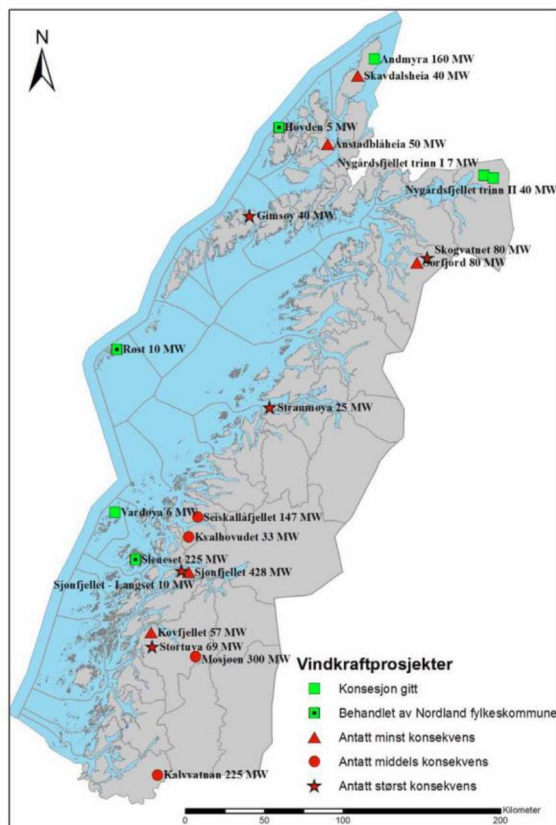
Lokale og regionale innspill

Det har kommet innspill fra Vågan og Øksnes kommuner, FNF Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, Nordland fylkeskommune, Naturvernforbundet i Troms og Troms fylkeskommune. Innspillene gir informasjon om blant annet landskap, friluftsliv og reiseliv. Områder nord for Borkenes i Kvæfjord, området mellom Harstad og Bjørnhaugenhytta og Tjeldøya, Steiraheia-Bøblåheia og områder på Hinnøya er eksempler på områder med høy verdi for friluftsliv som er trukket frem i innspillene.

Regional plan for vindkraft

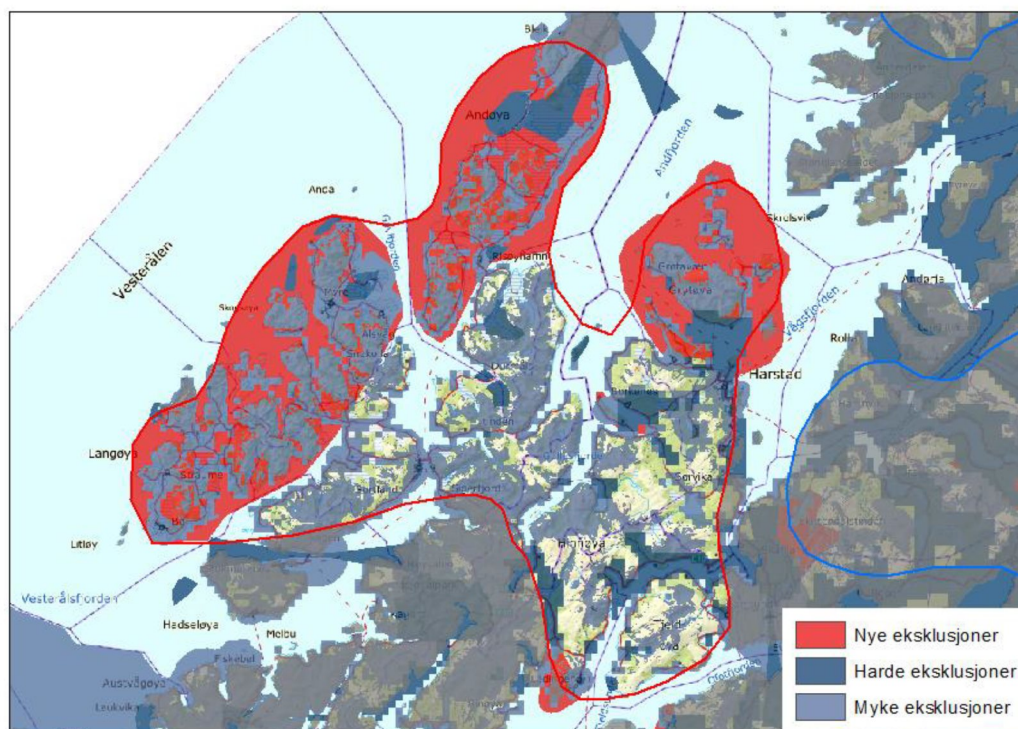
Det er ikke utarbeidet regional plan for vindkraft for Troms fylke.

Den regionale planen for vindkraft i Nordland 2009-2021 tar for seg meldte og søkte vindkraftprosjekter i fylket.

Figur 16: Kart over vindkraftprosjekter i Nordland, med vurdering. Kilde: Nordland fylkeskommune.

Oppdatert eksklusjonskart

Figur 17: Kart over analyseområde 33 etter nye eksklusjoner fra Miljødirektoratet og Riksantikvren som er tatt til følge. Bakgrunnskart: ©Kartverket.